

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 4. De proprietatibus veri gaudii falso oppositis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

... pulchritudo. Et reliqua attributa Dei, qua omnia
... aterna sunt in Deo.

Hugo de S. Victore: Gaudium Dei, dulcedo eterno. Hugo Vi-
ctor: gaudium Mundi, delectatio presentium; illud sufficit, Florin.

De Ongones: Verum gaudium est gaudium in Do- Orig. Ho-
mino. Quale autem sit hoc gaudium in Domino, ex- mel.
plicat & declarat hisce verbis: Si gaudeam, quod inveni
in laetitia, vel quod me homines laudant: istud gaudium
carnale est, non in Domino: si vero gaudeam, quod dignus
sum pro nomine Domini injuriam pati, vel quod
vires vestra multa est in caelis; hoc gaudium in Do-
mino est.

CAP. IV.

De Proprietatibus veri gaudij falso
oppositis.

Firmum & stabile.

Ex dictis sequitur, quæ, qualesque vero gaudia
competant proprietates, & conditiones. Prima est,
quod sit firmum & stabile, quia super Deum, veluti
super firmam petram, fundatur. Ubi falsum gaudium
Mundi & inconstans, & instabile, quia fundatur supra
terrenum, & quod fundatur in materia mutabili, mu- fallacia se-
tari necesse est, re mutata. Unde jure merito dixit culi.
Paulo Hebraeus: Profana gaudia sunt somnis simillima:
veniant, abeunt, occurrunt; refugiunt, priusquam com-
prehendantur; evolant veluti somnium, evolans non in-
venitur, transiit sicut visio nocturna. Hinc etiam S. Greg. 33:
Gregorius, peccatores ob instabilitatem & in- moral.
constantiam luam factos esse lusus Daemonum: Ludus
est Daemonum, cum vagas & instabiles animas de visio-
nibus in visum.

Con.

511
207
57

Continuum.

Quia, sicuti Deus in seipso est summum
& semper amabile, semper delectabile, ita
continuae lætitiæ continuique gaudij objectum
potest.

Carthus. in Præterea est continuum, juxta *Carthus.*
Joan. c. 18. quia non solum est in prosperis, sed etiam in
versis: ut erant Apostoli quasi tristes, semper
gaudentes.

Interius.

Quia est gaudium cordis & appetitus
ubi intrat Deus, tanquam objectum cogitatum
Isa. c. 30. tum. *Lucunditas cordis, hæc est vita hominis.*
non est oblectamentum super cordis gaudium.
Gaudium mundi tantum est in sensu, in carne,
dictum fuit: neque peccator propter peccatum
taxat, amittit consolationem cordis; verum
mittit & perdit ipsum cor; *Popula stulte, quæ
Isa. c. 5.* cor. Quia cor ejus, nempe libertas, perditur
Dæmone.

Ordinatum.

Quemadmodum ordo amoris principaliter
maritè respicit Deum, secundariò vero dona
propter Deum, ad eundem modum gaudium
principaliter est de Deo, secundariò de donis De
propter Deum.

E contra, gaudium mundanum non respicit
sed creaturas, & dona Dei, & hinc sequitur
Isa. c. 1. Mundi: *Depopulata est regio, quia corripuit
gaudium à filiis hominum. Peccatores namque
fuderunt ordinem gaudij, de quibus gaudium
Ruperius in non gaudent: siquidem gaudent de donis De
6. 1. Isai. glecto Deo.*

Quare S. Chryostomus ad puritatem gaudij nos
 laboratur. Sicut de peccato dolere debemus, non
 propter poenam, quia punimur; sed propter culpam,
 quia Deum offendimus; ita in operibus bonis minimè
 debemus gaudere dum est de consolatione nostrâ; sed quia
 cum illâ rem Deo gratiam præstamus. *Formidolosus*
non debent Deum offendere: & omni regno desiderabi-
lium Deo placere.

*Chrysof.
 Hom. 3. de
 Ani.*

Totale.

Non solum verum Dei gaudium interiorem con-
 solatur spiritum; sed nonnunquam, quando est inten-
 sâ, exteriorem etiam recteat. Est gaudium redun-
 dat etiam in corpus; propter sympathiam, quam
 habent inter se appetitus intellectivus & sensitivus, &
 hæc cum carne. Unde dixit David: *Côr meum & caro*
mea exultaverunt in Deum meum. Et S. Anselmus hoc S. Ansel. de
 explicat exemplo ferri igniti: *Sicut ferrum ignitum simi. c. 36.*
omni sui parte continet ignem; sic in se boni voluptatem,
malis vero in se sentiunt anxietatem.

Est mare simul & stilla.

Divina consolatio mare est comparatione volupta-
 tum mundanarum, quia gustato spiritu desipit omnis
 caro, sapor & gustatio spiritus tali modo sariat ani-
 mam, ut superet, tollatque omnem gustationem &
 saporem sensus. Quam ob causam S. Bernardus men-
 tionem faciens consolationis spiritualis, nomine ab-
 strahit eam appellavit, ut significaret esse maximam.
superum gaudium non est aliquid lacum, sed ipsa S. Bern. de
latria: ipse, scilicet, Deus est omnia in omnibus, fall. pr. sac.
quem modum loquendi excerptit ex Proverbis: Prov. 6. 10.
Exultatio iustorum latria. Verùm eadem conso-
 latio comparatione gaudij Beatorum stilla est: *Gau-*
dium hoc, inquit S. Bernardus, stilla est, guttula
est, de furore illo descendens, cujus impetus lacrificat
servitatem Domini. Quandoque veniet tempus.

S. Methil.
lib. 1. c. 5.

ut perentibus gaudiis in ipso Divinitatis fonte
immergamur. S. Methildis in spiritu quibus
à Domino deducti sunt in prædictum montem
quo septem virtutum fontes scaturiebant.
guli copiosas dabant aquas, excepto dicitur
timo, qui erat fons spiritualis gaudij, ex quo
sicut è cæteris; sed guttatim stillabat aqua
namque cœlestis consolatio iustis in hac vita
tula stillans, ea beatis in altera vitâ est fons
perennis.

Est nectar cœleste.

S. Bona. 2.
de diat. sal.
S. c. 1.

S. Bonaventura tres distinguit species Divinitatis
Primum est nectar Dominice Passionis; secundum
nectar virtuosa operationis; tertium est nectar
fruitionis. Tres etenim dantur fontes verae
& suavitatis: primus est meditatio Passionis
secundus, operatio virtutum; præsertim Amoris
ritatis Dei, & proximi; tertius, reliquos omnes
excedens, est fons æternæ felicitatis, quæ
turque Beati in paradiso.

Est participatio Gloriæ Beatorum.

S. Pet. ep. 1.
S. I. Gal. 5.

Et de causa consolatio Divina appellatur
læticia inenarrabilis, & glorificatio: quia est participatio
Gloriæ, qua Beati fruuntur in celo. Unde
Angelicus: Sicut in flore non solum est fructus
inchoatio fructus; ita in consolationibus
est spes, est inchoatio beatitudinis.

S. Aug. Cō-
fes. lib. 10.
c. 22.

S. Augustinus loquens Deo in Confessione
ait, quod in hoc gaudio cœlesti quasi beatitudo
anima beatitudine quadam vitæ hujus: ipsa
vita; gaudere Ad te, Dece, Propter is: ipsa est
est altera.

Gaudium victoriosum.

Quia non solum excedit cunctas sensus voluptates; velum omnes etiam superat mœrores & dolores corporis, in quibus, opinione S. Bernardi, per vigorem
Serm. 61. in Cant.

interne consolationis Spiritus sancti *submititur sensus, non amittitur: nec deest dolor; sed superatur, sed contemnitur.* Et S. Chrysostomus subiungit, omnes mortificationes externas absorberi ab interna cōsolatione animæ, *Sicut in immensum mare decidens scintilla.* Hanc veterem agnovit quoque Seneca gentilis. Gaudium virtutis non vincitur ab externis malis, inquit ille, quia
Hom. 10. ad Pop. Antioch.

malis mala feruntur. Corporales namque afflictiones referuntur tendunt, & extra pacem superiorem animæ exsultant, unde nec eam immutare possunt, propriam ei suscipiendo pacem & lætitiā.
S. Bern. in sent.

Propter alias quoque rationes gaudium iusti est gaudium victoriosum, illudque vocat Augustinus *vincens consolationem*: quia est efficacissimum medicum ad evincendas expugnandasque cunctas Dæmonis incitationes: *Vna est ratio vincendi inimicum, lætitia spiritualis.*
S. Ant. in ejus vita. S. Athan.

Denique gaudij hujus victoria in eo principaliter consistit, quod ostendit Dominus anima, quasi in spe
S. Chrysostr. 10. 3. Hom. 2 de Pœnit.
 horiatur, ut veniat ad supremum Regnum. Unde anima immenso æternorum futurorumque bonorum peccata gaudio, nihili æstimat, in dō despicit quæcunque hujus vitæ bona temporalia, ac nobilem de iisdem reportat victoriam & triumphum.

Exultatio cordis.

Lætitia spiritalis appellatur à SS. Doctoribus exultatio & jubilū cordis: etenim gaudium ad eò magnū est, & amplius, ut intra cordis penetrales limites contineri nequeat; sed rapidi instar, & impetuosi fluminis foras eruptat, & effuse est. Quamobrem dicitur *exultatio, quasi & Reg. 1. 6.*
 quia dō saltabat coram Arca.

Sicut,

Sicut, qui corpore saltat (& est ex eodem
 brosi) diversos efficit motus, variosque
 diversa loca, dextrorsum, sinistrorsum seque-
 eundem modum, qui spiritu saltat, secundum
 modo in aëris sublimitatem erigitur, modo ad
 altiora tollitur, modo diversis cogitationibus
 Paradisum Cœlumque collustrat. Hec est
 Justi: & est delectatio in re, unita cum lætitia
 Sperando namque æternum gaudium, in presentibus
 ejus exultat.

Tormentum Dæmonum.

Orig. 1. Lætitia spiritualis, ut eam appellat Origenes
Reg. c. 19. gellum Dæmonum: Quoties in Deo gaudemus
 Diabolum flagellamus. Eum verò satis esse
 habent Diaboli, & spirituali iustorum gaudium
 suam promanare ruinam; quandoquidem
 vere nequit gaudium aliquo destituta. **2.**
S. Greg. in conformiter loquitur S. Gregorius, *delectatio*
Iob. *aut infimis*: & hoc ipso, quo cœlestibus orationibus
 perioris delectatur rebus, spernit hæc inferioribus
 ei à Dæmone proposita.

Superat consolationes sensuum.

S. T. q. 31. Probat hanc veritatem S. Thomas ratione
4.4. satis evidenti. Quia ad delectationes tria
 runt: bonum, potentia, & unio: & omnia
 perfectiori modo reperuntur in consolationibus
 cum enim delectabile spirituale perfectius est
 corporeo, quod ipsa etiam ostendit experientia
 quidem propter honorem, bonum, ut per se
 privant se homines bonis corporalibus, divitiis
 rum, & delectationibus sensus. Et potentia
 quæ est subjectum consolationum spiritualium
 fectior est potentia materiali, in quibus
 lationes corporales. Unio denique boni
 cum potentia voluntatis perfectior est, quæ

infecta & intima: cum sensus solum tendat in acci-
dentia; intellectus vero ipsam penetrat rei essentiam.
& magis durabilis: corporalia enim bona corrupti-
bilia & defectibilia sunt, ubi spiritualia sunt perpetua &
indefectibilia.

Hinc concludit S. Chrysostomus: *Melius est, pau-*
perum esse cum virtute victitantem, quam Regem cum
paupertate. Cujus hanc adducit rationem, quia pauper
in animi deliciis perfruitur, exteriorem non sentiens
paupertatem ob divitias interiores: at vero Rex delicias ex-
ternas, quæ ad ipsum nihil spectant, in iis sanè, quæ ad
ipsum pertinent, perfruitur: nimirum, in animâ, in con-
scientiâ, in cogitationibus. q. d. Eligibilis est, esse pau-
perem virtuosum, quam Regem vitiosum: pauper enim
in majoribus perfruitur consolationibus, puta, spiri-
tualibus animæ, ob quas exteriorem haud experitur
paupertatem: at Rex bonis exterioribus, quæ non sunt
bona propria hominis, torquetur & cruciatur in bonis
propriis, aempè, in anima & conscientiâ.

Consolatio vero hujusmodi non acquiritur sine
mortificatione: quemadmodum enim primum sup-
ponit laborem, & secundum mensuram sudoris & la-
boris crescit præmij quantitas; pari ratione consolatio
supponit mortificationem, & juxta augmentum istius
crescit etiam illa. Uode commune extat Sanctorum
axioma & proverbium: *Da sanguinem, & accipe spiri-*
tuum. Si vis gaudere, oportet prius sustinere. *Vna,*
inquat Augustinus, est in vite, & in torculari; at diverso
modo: in vite est integra, sed sterilis, & sine vino: in
torculari est calcata, sed cum vino. Eodem modo
anima sine tribulatione est sterilis, absque dulci vino
consolationis: at compressa & calcata in torculari
cruas fertilis est, & cum suavi consolationis liquore &
sapore.

Prima igitur mortificatio cœlestem supponens con-
solationem, est abstinere sese ab omnibus sensuum
deliciis & voluptatibus: *Nemo potest in carne, & Orig. in*
spiritu habere delicias. Quia sicut nemo potest duobus
Dominis servire; sic nemo potest gaudere in saeculo, &
in Deo.

S. Aug.
tom. 10.
Serm. 38.

Secunda est sufferre sponte lubenterque ad
fectus tribulationis & crucis. Sed ad vere,
quod, ut optimè docent Sacri Doctores,
consolationibus Mundanis, non est aliquid
sed commutare Mundi consolationes in alias
liores, quales sunt consolationes spirituales, iuxta
missionem Christi: *Contupsum accipit*,
namque & pax, quâ fruimur in paupertate Christi
tuplo melior est lætitiâ, quam percipimus in posses-
divitiarum.

Considera, quotiescunque propter amorem Dei
nullam tibi subtrahis consolationem & voluptatem
poralem, quâ ratione Deus continud iustitiam
tuam, & deliciis illud adimpleat suâ Naturâ
conformibus: enim vend, juxta Philosophiam
voluptas, qualis est causa. Quoniam si hanc
voluptatesque quodammodo exponit Tertullianus
Qua major voluptas, quam fastidium ipsius
quâ saculi totius contemptus, quàm vera libertas
conscientia integra, quàm vita sufficiens, quàm
timor nullus.

Ethic. 10.
S. Aug. in
Conf.
Tertull.
tom. 1. de
speç c. 29.

CAP. V.

De Mediis, quibus continuum accipitur
gaudium.

Primum medium.

Semper benè operandum est.

Eccles. 6. 3. **C**ognovi, quia non esset melius, quàm benè
operari in vitâ suâ. Ubi Spiritus sanctus bonam
operationem jungit cum consolatione, quia una
alterius: & quantò magis crescit bonitas operationis,
tantò magis crescit etiam intensio consolationis.
Igitur medium, ut semper læti & hilares sint